

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015

Β' ΦΑΣΗ

Ε.3.ΒΑΛ3Κ(ε)

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Κυριακή 3 Μαΐου 2015

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Αριστοτέλη Ηθικά Νικομάχεια (Β 3,1-2, Β 6,10-13)

Σημείον δὲ δεῖ ποιεῖσθαι τῶν ἕξεων τὴν ἐπιγινομένην ἡδονὴν ἢ λύπην τοῖς ἔργοις· ὁ μὲν γὰρ ἀπεχόμενος τῶν σωματικῶν ἡδονῶν καὶ αὐτῶ τούτῳ χαίρων σῶφρων, ὁ δ' ἀχθόμενος ἀκόλαστος, καὶ ὁ μὲν ὑπομένων τὰ δεινὰ καὶ χαίρων ἢ μὴ λυπούμενος γε ἀνδρεῖος, ὁ δὲ λυπούμενος δειλός. Περὶ ἡδονᾶς γὰρ καὶ λύπας ἐστὶν ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ· διὰ μὲν γὰρ τὴν ἡδονὴν τὰ φαῦλα πράττομεν, διὰ δὲ τὴν λύπην τῶν καλῶν ἀπεχόμεθα.

Οἷον καὶ φοβηθῆναι καὶ θαροῦσθαι καὶ ἐπιθυμῆσαι καὶ ὀργισθῆναι καὶ ἐλεῆσαι καὶ ὄλως ἡσθῆναι καὶ λυπηθῆναι ἔστι καὶ μᾶλλον καὶ ἥττον, καὶ ἀμφότερα οὐκ εὖ· τὸ δ' ὅτε δεῖ καὶ ἐφ' οἷς καὶ πρὸς οὓς καὶ οὗ ἔνεκα καὶ ὡς δεῖ, μέσον τε καὶ ἄριστον, ὅπερ ἐστὶ τῆς ἀρετῆς. Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τὰς πράξεις ἐστὶν ὑπερβολὴ καὶ ἔλλειψις καὶ τὸ μέσον. Ἡ δ' ἀρετὴ περὶ πάθη καὶ πράξεις ἐστὶν, ἐν οἷς ἡ μὲν ὑπερβολὴ ἀμαρτάνεται καὶ ψέγεται καὶ ἡ ἔλλειψις, τὸ δὲ μέσον ἐπαινεῖται καὶ κατορθοῦται· ταῦτα δ' ἄμφω τῆς ἀρετῆς. Μεσοῦς τις ἄρα ἐστὶν ἡ ἀρετὴ, στοχαστικὴ γε οὖσα τοῦ μέσου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

A1. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το ακόλουθο απόσπασμα: «περὶ ἡδονᾶς γὰρ...ἄμφω τῆς ἀρετῆς».

Μονάδες 10

B1. Ο Αριστοτέλης στην προσπάθειά του να διερευνήσει τη φύση της ἀρετῆς κάνει λόγο για τὴν «καλή» καὶ «κακή» ἡδονή, που προκύπτει

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β' ΦΑΣΗ

Ε.3.ΒΑΛ3Κ(ε)

από τις πράξεις μας. Αναφέρετε τα χαρακτηριστικά της καθεμιάς και τον τρόπο με τον οποίο προκύπτουν.

Μονάδες 15

- B2.** Πώς αξιολογεί ο Αριστοτέλης στη δεύτερη παράγραφο του αποσπάσματος την υπερβολή, την έλλειψη και το μέσον και πώς διαφαίνεται μέσα από την πορεία της σκέψης του η κοινωνική διάσταση της αρετής;

Μονάδες 15

- B3.** Γιατί η είδηση στα 323π.Χ για το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου οδήγησε τον Αριστοτέλη στην απόφαση να εγκαταλείψει οριστικά την Αθήνα;

Μονάδες 10

- B4.** Με ποιες λέξεις του διδαγμένου κειμένου σχετίζονται ετυμολογικά οι παρακάτω;

δεισιδαίμων, δέηση, ανθεκτικός, αψεγάδιαστος, υποβολιμαίος, άρτιος, οντότητα επαμφοτερίζον, χάσμα, λιποβαρής.

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Θουκυδίδου ΊστορίαΙ 5, 39, 2 - 5, 39, 3

Μετὰ δὲ ταῦτα (ἐγίγνοντο γὰρ αἰεὶ λόγοι τοῖς τε Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις προῖαν εἶχον ἀλλήλων) ἐλπίζοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, εἰ Πάνακτον Ἀθηναῖοι παρὰ Βοιωτῶν ἀπολάβοιεν, κομίσασθαι ἂν αὐτοὶ Πύλον, ἦλθον ἐς τοὺς Βοιωτοὺς πρὸςβευόμενοι καὶ ἐδέοντο σφίσι Πάνακτόν τε καὶ τοὺς Ἀθηναίων δεσμώτας παραδοῦναι, ἵνα ἀντ' αὐτῶν Πύλον κομίσωνται. Οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν ἀποδώσειν, ἦν μὴ σφίσι ξυμμαχίαν ἰδίαν ποιήσωνται, ὥσπερ Ἀθηναίοις. Λακεδαιμόνιοι δὲ εἰδότες μὲν ὅτι ἀδικήσουσιν Ἀθηναίους, εἰρημένον ἄνευ ἀλλήλων μῆτε σπένδεσθαι τῷ μῆτε πολεμεῖν, βουλόμενοι δὲ τὸ Πάνακτον παραλαβεῖν ὡς τὴν Πύλον ἀντ' αὐτοῦ κομιοῦμενοι, καὶ ἅμα τῶν ξυγγέαι σπενδόντων τὰς σπονδὰς προθυμουμένων τὰ ἐς Βοιωτοὺς, ἐποιήσαντο τὴν ξυμμαχίαν τοῦ χειμῶνος τελευτῶντος ἤδη καὶ πρὸς ἔαρ.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015

Β' ΦΑΣΗ

Ε.3.ΒΑΛ3Κ(ε)

Λεξιλόγιο

ξυγχέω: παραβιάζω

σπεύδω: επιδιώκω

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Γ1. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το κείμενο που σας δόθηκε.

Μονάδες 20

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

ἀλλήλων: την αιτιατική πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος

σφίσι: τη γενική ενικού αριθμού στο ίδιο πρόσωπο

δεσμώτας: την κλητική ενικού αριθμού

ιδίαν: τον ίδιο τύπο στο συγκριτικό βαθμό (και τους δύο τύπους)

κομίσασθαι: το γ' ενικό πρόσωπο ευκτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή

ἐδέοντο: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή

ἀποδώσειν: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής αορίστου β' στην ίδια φωνή

είδότες: το απαρέμφατο του ίδιου χρόνου

παραλαβείν: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου στη μέση φωνή

Μονάδες 10

Γ3α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων: αὐτοί, σφίσι (το δεύτερο), τῶ, παραλαβείν, τελευτώντος

(Μονάδες 5)

Γ3β. «Μετά δέ ταῦτα (ἐγίγνοντο γάρ αἰεὶ λόγοι τοῖς τε Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις περὶ ὧν εἶχον ἀλλήλων) ἐλπίζοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, εἰ Πάνακτον Ἀθηναῖοι παρά Βοιωτῶν ἀπολάβοιεν, κομίσασθαι ἂν αὐτοὶ Πύλον, ἦλθον ἐς τοὺς Βοιωτοὺς πρεσβευόμενοι καὶ ἐδέοντο σφίσι Πάνακτόν τε καὶ τοὺς Ἀθηναίων δεσμώτας παραδοῦναι, ἵνα ἀντ' αὐτῶν Πύλον κομίσωνται.»: να εντοπίσετε

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β' ΦΑΣΗ

Ε.3.ΒΑΛ3Κ(ε)

τον υποθετικό λόγο του παραπάνω αποσπάσματος, να τον αναγνωρίσετε ως προς το είδος του και να τον μετατρέψετε σε ευθύ λόγο.

(Μονάδες 3)

Γ3γ. «*ἵνα ἀντ' αὐτῶν Πύλον κομίσωνται*»: να συμπτύξετε την παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση στην αντίστοιχη μετοχή.

(Μονάδες 2)

Μονάδες 10

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΚΟΜΟΤΗΝΗ